

I.

Acrae antiquitatis studium, quo cuncta ad veram suam originem reuocantur, et linguarum orientalium notitiam non exiguum praestare usum in plurimis difficilioribus sacrarum literarum locis, recte elucidandis et illustrandis, nemo facile negabit, qui peritus et aequus est harum rerum aestimator. Nec veteres Chaldaeorum, Aegyptiorum, Persarum, Graecorumque et Romanorum mores, instituta ac ritus penitus ignorare debet oracula sacra recte feliciterque interpretaturus. Cum his enim populis Iudaei res secundas et aduersas habuerunt communes. Ab illis etiam bello petiti, victique et sub iugum missi atque in exilium deportati et excisi sunt. Profanam igitur et sacram harum gentium, ac Hebraeam imprimis historiam, nosse oportet eum, qui ad exponendas sacras Scripturas accedit, quippe quas viri diuino Spiritu afflati, et tam veteris quam nouae Oeconomiae ministri, et pacis per Christum partae nuncii, ex Hebraea gente orti, et apud eosdem diu commorati, ac Hebraeo Talmudicoque docendi et loquendi genere vsi, tanquam idiomate vernaculo, eique adfueti, diuina mysteria diuulgarunt, nec paucas epistolas ad tribules suos ἐν τῇ διασπορᾷ degentes exararunt. Quin et Seruator ipse inter Iudaeos versatus, eodemque sermonis Syro-Chaldaici idiomate vsus, veterum vatum oracula ac regni diuini mysteria exposuit viua voce, a gentis ritibus, ac loquendi formulis, ea tempestate vsitatis, et postea a magistris in digesta Talmudica relatis, nequaquam abhorruit, sed tempori et consuetudini ac moribus, quoad citra veritatis

tatis